

phases of the telephone dialogue. The individual task is account all the principles and norms of the Code of Ethics for social workers of Ukraine.

An individual educational-research task has a structure. It is entry (analysis of scientific literature on the peculiarities of carrying out of telephone dialogue by social workers). It is theoretical part (description of the phases of the telephone dialogue). It is practical part (your own version of the conversation using all kinds of listening). It is references.

Key words: quality of education; individual task; quality control of knowledge.

Стаття надійшла до редакції 18.09.2017 р.

Прийнято до друку 24.11.2017 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Харченко С. Я.

УДК 378.172:378.18.12:37.037

С. А. Крошка, В. В. Ляшенко

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ

В усі часи освіта була потужним фактором розвитку людського потенціалу та економічного зростання країни. Система вищої освіти на сучасному етапі потребує корінних змін. Надзвичайну роль у розв'язанні проблеми здоров'я відіграє фізичне виховання і спорт, які повинні мати уніфіковані стандарти якості. Головна задача закладів освіти – підвищення власної якості та ефективності у наданні освітніх послуг, соціальна активність здобувачів освіти.

Дослідження важливості освіти та її якості, задля підвищення рівня економічного зростання України, приведення діючої системи у відповідність до уніфікованих вимог та критеріїв, які обумовлені вимогами Болонського процесу розглядали дослідники Г. Альохіна, В. Бугров, С. Домбровський, В. Ковтунець, В. Луговий, Ж. Таланова, С. Мудра, Л. Радомська, А. Стадній та інші [1; 2; 4; 5].

Незважаючи на численну кількість публікацій з цієї теми, у науковій літературі не знайшли комплексного висвітлення питання, пов'язані з дослідженням якості спортивно-масової роботи.

Мета статті – розкрити ефективність забезпечення якості спортивно-масової роботи Лисичанського педагогічного коледжу (ЛПК).

З прийняттям Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту» зроблені величезні кроки щодо функціонування системи забезпечення якісної освіти в Україні. Внутрішня система забезпечення якості освіти включає механізми академічної доброчесності; критерії, правила і

процедури оцінювання здобувачів освіти та їх моніторингу, зокрема у спортивно-масовій роботі.

Модернізація української освіти безпосередньо пов'язана з виконанням Болонських домовленостей, її інтеграцією в європейський освітній простір, розробкою стандартів освіти. «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (ESG) були прийняті 2005 року. Ключова мета ESG: «сприяти спільному розумінню забезпечення якості навчання і викладання, не зважаючи на кордони та між усіма стейкхолдерами» [8, с. 5].

В документі зазначено, що стандарти відіграють важливу роль у розвитку національних та інституційних систем забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти [8]. Це дозволяє демонструвати якість і підвищувати прозорість складових вищої освіти. Вона спрямована на досягнення багатьох цілей, включаючи підготовку студентів до активного громадянства, до їх майбутньої кар'єри, підтримку їх особистого розвитку, створення широкої бази передових знань і стимулювання досліджень та інновацій [9].

Роздивимось внутрішні стандарти навчального закладу щодо забезпечення якості, зокрема у спортивно-масовій роботі (СМР) ЛПК, який виробив свою політику щодо забезпечення якості, яка є публічною і складає частину стратегічного менеджменту. Циклова комісія (ц/к) фізичного виховання розробляє і втілює цю політику через діяльність спортивного клубу «СК ЛПК», залучаючи до цього і зовнішніх стейкхолдерів.

Педагогічний коледж забезпечив реалізацію програм та положень «СК ЛПК» таким чином, що заохотив студентів брати активну роль у розвитку освітнього процесу, зокрема у СМР. Положення про систему управління у ВП «ЛПК ЛНУ імені Тараса Шевченка» розроблено на підставі Закону України «Про вищу освіту» та ґрунтується на принципах, викладених у «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» [8], Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти і національному стандарті України «Системи управління якістю. Вимоги», ДСТУ ISO 9001:2009.

Адміністрація ЛПК, на чолі з директором Г. Міненко, викладацький персонал, надають підтримку студентам і ресурсне забезпечення для повноцінного якісного навчання. Здійснюється перехід до студентоцентрованого навчання і гнучких методів навчання і викладання.

Основним механізмом забезпечення якості освіти є наявність ефективної системи самооцінювання. Ми розробили процедуру самооцінювання на рівні циклової комісії фізичного виховання, яка дозволила визначити позитивні сторони якісної підготовки студентів у спортивно-масовій роботі та проблеми, знайти оптимальні шляхи виправлення ситуації. Процедура самооцінювання ефективності діяльності ц/к, зокрема спортивно-масової роботи, охопила 5 років її діяльності.

Цикловою комісією створена інформаційна система забезпечення моніторингу якості та результативності спортивно-масової роботи, яка

характеризує досягнення студентів та показники їх участі у спортивно-масових заходах.

Під час моніторингу виявлено, що основними організаторами заходів спортивно-масової роботи є ц/к ФВ і спортивний клуб «СК ЛПК». Ним організуються і проводяться зустрічі з видатними особистостями, чемпіонами і призерами Олімпійських ігор, світових та Європейських чемпіонатів. При клубі діють секції з баскетболу, волейболу, футболу, легкої атлетики, настільного тенісу, міні-футболу, шахів, шашок. Це дозволило досягти вагомих результатів у змаганнях різного рівня.

СМР коледжу спрямована на популяризацію серед студентів здорового способу життя, зміцнення здоров'я та подальшого розвитку фізичних та морально-вольових якостей.

Спортивна діяльність займає значне місце у житті студентів, викладацького складу та співробітників ЛПК і спрямована на широке залучення до самостійних систематичних занять фізичною культурою, виховання потреби у здоровому способі життя, зміцнення здоров'я, формуванню фізичних і духовних цінностей особистості, підвищення рівня фізичної підготовленості, навчальної та трудової активності.

Великий внесок у цю роботу здійснює колектив ц/к ФВ, серед яких викладачі: В. Ляшенко (керівник СК), С. Крошка (голова ц/к), В. Сліпецький (викладач ФВ), О. Цвік (Майстер спорту України зі службового поводження з собаками), Л. Борисенко (викладач ФВ).

Мета та завдання всіх заходів спрямовані на: формування у студентів навичок здорового способу життя; збільшення рухової активності; визначення якісних показників результативності СМР.

Організація СМР у ЛПК забезпечується суспільною організацією СК «ЛПК». Аналізуючи кількісні показники даної роботи за останні 5 років, можна констатувати, що спостерігається чітка динаміка (Рис. 1). Отож, беручи до уваги термін, починаючи з початку 2011 року, слід одразу зазначити суттєві зміни у кількісному складі членів ц/к та військові події, котрі суттєво змінили географію СМР для членів СК «ЛПК».

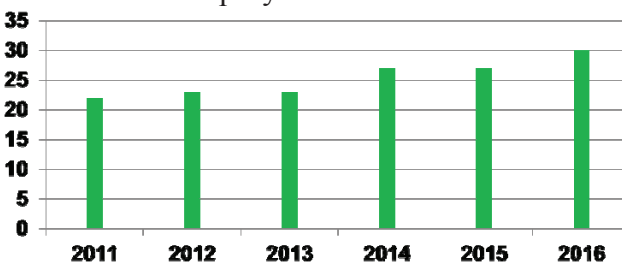

Рис. 1. Динаміка СМР ЛПК за 2011-2016 роки

Спортивний клуб щорічно проводить студентську спартакіаду ЛПК серед студентів різних спеціальностей із різних видів спорту. Зокрема, з футболу, міні-футболу, волейболу, настільного тенісу, баскетболу, легкої атлетики, шахів, шашок, настільного хокею, бадмінтону.

Традиційно до дня працівника фізичної культури і спорту організовує та проводить фізкультурно-оздоровчі заходи. З 2017 року

запроваджено проведення спартакиади серед викладачів і співробітників коледжу «Бадьорість та здоров'я».

Аналіз кількісних показників змагань, які проведені у коледжі, показав також динаміку росту. Дивлячись на діаграму (Рис. 2) видно, що у середньому від 22 до 30 змагань, щорічно проводяться у навчальному закладі. Це – спортивні свята, змагання з ігрових видів спорту, легкої атлетики, шахів, шашок тощо.

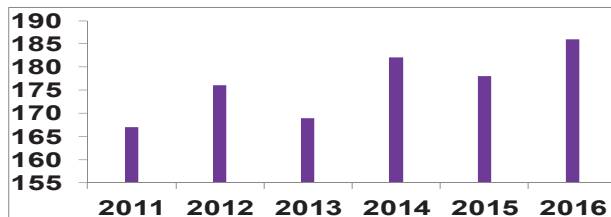

Рис. 2. Участь студентів у змаганнях на базі коледжу

Але не попередній показник є основним орієнтиром у роботі викладачів ФВ. Набагато важливішим є наступний фактор – кількість студентів, що стали учасниками цих змагань. І тут не все так просто. Бо дивлячись на діаграму (Рис. 2.), бачимо майже постійне збільшення показників за роками. І це незважаючи на зменшення загального числа контингенту студентів коледжу. Але це збільшення в межах 20 студентів, що за 5 років звісно недостатньо. А ті рекордні показники – 185 осіб попереднього року, досягнуті лише новими формами проведення змагань та свят (Лонгмоб, Зимова олімпіада тощо). Тому ми і надалі намагатимемося розширювати спектр змагань.

За наступними яскравими стовпчиками – імідж навчального закладу, як беззаперечного лідера (Рис. 3.). Зі 100% впевненістю можемо сказати, що більш ніж наші студенти не змагається ніхто зі студентства Луганщини. Ми до цього йшли поступово, але впевнено.

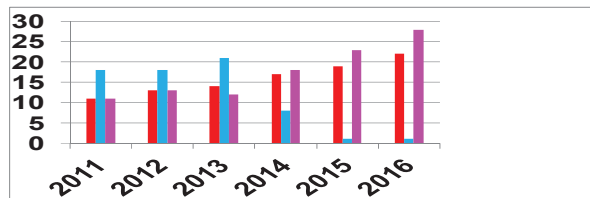

Рис. 3. СМЗ на рівні міста, ЛНУ, області

Ще 2010 року одним з пріоритетів у СМР було визначено значне збільшення змагальної практики для спортсменів ЛПК. Тому що це дає можливість зростати та розвиватися, спостерігати та порівнювати.

Далі ще одне «болюче» місце. Мова йде про давнє порівняння показників: кількість – якість. Бо на Всеукраїнську арену у нас виїжджає зовсім небагато спортсменів, не кажучи вже про, справжню, міжнародну. Так, звісно, ми не профільний спортивний заклад, але у нас щороку знаходяться студенти, котрі здатні прославляти коледж далеко за межами Луганщини. Останній приклад – лауреати фіналу конкурсу «Кращий студент-спортсмен року України – 2017» Лагутеева А. та Тремполець С.

Дівчата за свої спортивні успіхи та перемоги потрапили до шістки кращих з усієї України! А готувати спортсменів національного рівня ми вміємо навіть у наших умовах. Намагатимемося якісно робити це і надалі.

Найбільшою гордістю для усіх є успіхи та перемоги студентів. Представники СК «ЛПК» тут займають достойне місце, бо саме вони (Рис. 4.): 14 років поспіль перемоги у ОЗС серед ВНЗ І-ІІ р.а. м. Лисичанська серед дівчат; 12 років поспіль перемоги у ОЗС

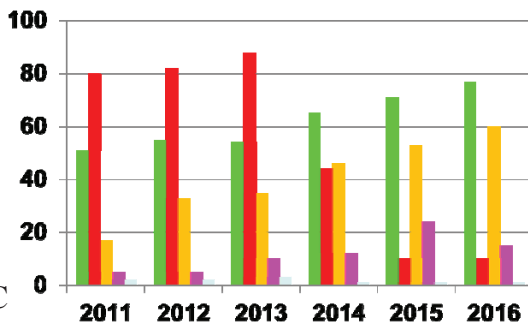

Рис. 4. Кількісні показники участі в змаганнях на рівні міста, ЛНУ, області, України, Міжнародних

серед ВНЗ І-ІІ р.а. м. Лисичанська серед юнаків; після феєричних перемог 2011 та 2013 р.р. залишилися останніми переможцями Спартакіади ЛНУ; 5 років поспіль здобували перемогу на «Фестивалі спорту ЛНУ»; 2 роки поспіль перемагають у чемпіонаті ЛНУ з міні-футболу.

За 2016-2017 н.р., проведено у коледжі 39 спортивно-масових заходів, 17 міських змагань. Окрім того, спортсмени СК взяли участь у 26 обласних та 8 всеукраїнських стартах.

Загалом було здобуто 34 золоті, 27 срібних та 31 бронзову відзнаку на змаганнях усіх рівнів! Найбільш успішно провели перший семестр на спортивній ниві Л. Овчіннікова, О. Руденко, П. Нежалський, О. Іваннікова, В. Смолій – вони є проміжними лідерами у моніторингу росту спортивної майстерності.

Спортивні розряди присвоюються за досягнення на офіційних спортивних змаганнях за умови виконання встановлених спортивних нормативів. Так, залікову класифікаційну книжку спортсмена отримали вже 17 студентів (легка атлетика): КМС – 1, І розряд – 1, ІІ розряд – 2, ІІІ розряд – 13.

З чим точно будемо вітати представників СК 2017 року, так це з отриманими розрядами з легкої атлетики. Спортсмени, які отримали розрядні книжки наприкінці попереднього навчального року прийшли у коледж без особливої спеціальної підготовки. І ми їх з 16 років, а декого і пізніше, лише починали «ліпити». Це свідчить про надання якісної підготовки.

Це ще один важливий напрямок діяльності клубу – робота з підготовки суддів з окремих видів спорту. З 2015-2016 навчального року на базі СК ЛПК почали проводити семінари-практикуми з суддівської практики: «Сучасні тенденції суддівства в баскетболі» для вчителів фізичної культури загальноосвітніх шкіл, викладачів фізичного

виховання ВНЗ м.Лисичанська та студентів Лисичанського педагогічного коледжу; «Формування суддівських бригад в легкій атлетиці» для студентів ЛПК.

Студенти коледжу постійно отримують суддівську практику у коледжі, загальноосвітніх навчальних закладах м.Лисичанська під час проведення міських змагань (баскетбол, волейбол, футбол), беруть участь в організації та проведенні змагань з легкої атлетики, настільного тенісу, шахів та шашок, бадмінтону, спортивних свят, «Стартів надій».

На діаграмі видно (Рис. 5.) постійний приріст суддівської практики студентів Лисичанського педагогічного коледжу за 5 останніх років.

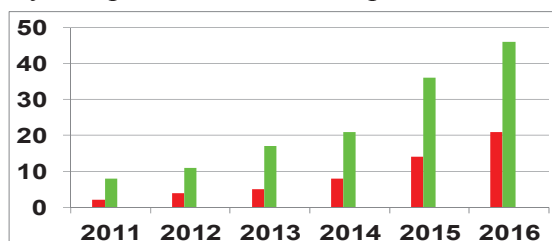

Рис. 5. Приріст суддівської практики студентів ЛПК

За час існування СК ЛПК налагоджена активна співпраця з громадськими

організаціями області та регіону: Федерація футболу Луганської області (В. Безрук), Футбольна асоціація жінок Луганської області (М. Нікішин), Федерація легкої атлетики Луганської області (О. Бризгіна), обласне відділення комітету з питань ФВ та спорту МОН України (В. Острецов), ДЮСШ м. Лисичанськ (А. Семенов) тощо.

Результати плідної роботи ц/к фізичного виховання за 2016-2017 н.р. реалізували в оформленні збірника «Фізичне виховання – утвердження здорового способу життя в освітньому процесі Лисичанського педагогічного коледжу» (С. Крошка, Л. Борисенко, В. Ляшенко, В. Сліпецький). Вперше розробили «Спортивний альманах», де розкрито історію спеціальності «Фізичне виховання», визначено ТОП найкращих спортсменів-викладачів та студентів коледжу.

Спортивний клуб, зміцнюючи здоров'я студентів, виховуючи у них життєво важливі морально-вольові якості впроваджуючи здоровий спосіб життя, сприяє підвищенню якості підготовки майбутніх спеціалістів. Робота СК та викладачів спеціальності фізичне виховання сприяє оздоровленню студентів, підвищенню спортивної майстерності студентів-спортсменів, розширенню масовості фізкультурної роботи. Проведений аналіз спортивно-масової роботи дозволяє зробити висновки, що спостерігається позитивна динаміка у всіх сферах діяльності спортивного клубу.

Надалі планується підвищення кількості внутрішніх змагань за рахунок введення в змагальну програму нових видів спорту та організація процедури отримання студентами спеціальності «Фізичне виховання» суддівських категорій з різних видів спорту, звань та розрядів.

Список використаної літератури

- 1. Альохіна Г. М.** Якість освіти у контексті сучасних трансформацій вищої освіти / Г. М. Альохіна // Вища освіта України. – 2014. – №3 (дод.1): Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу: тематичний вип. – К., 2014. – С. 124–127.
- 2. Бугров В.** Забезпечення якості вищої освіти: досвід Київського національного університету імені Тараса Григоровича Шевченка [Електронний ресурс] / В. Бугров. – Режим доступу: http://www.ihead.org.ua/images/pdf/rectors_bugrov.pdf.
- 3. Дмитренко Г. А., Медведь В. В., Мудра С. В.** Управління якістю професійної освіти: підготовка конкурентоспроможних випускників: монографія / Г. А. Дмитренко, В. В. Медведь, С. В. Мудра. – Київ-Севастопіль, Вид-во «Мистэ». 2013. – 336 с.
- 4. Домбровський С. М.** Інноваційні державні механізми формування якісної системи освіти в Україні / С. М. Домбровський // Вища освіта України. – 2013. – №3 (дод.2): Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу: тематичний вип. – К., 2013. – С. 10–14.
- 5. Луговий В. І.** Якість вищої освіти в Україні: проблеми забезпечення та визнання / В. І. Луговий, Ж. В. Таланова // Вища освіта України. – 2013. – №3 (дод. 2): Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу: тематичний вип. – К., 2013. – С. 6–10.
- 6. Організація та методика спортивно-масової роботи: навч. посібник / уклад.: В. В. Цибульська, Г. В. Безверхня.** – Умань : ВПЦ «Візаві», 2014. – 220 с.
- 7. Рябченко В.** Проблема якості вітчизняної вищої освіти в контексті освітянських реформ: ретроспектива і сучасність з позицій світоглядно-компетентісного підходу / В. Рябченко // Вища освіта України. – 2015. – №1. – С. 12–27.
- 8. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG).** – К. : ТОВ ЦС, 2015. – 32 с.
- 9. Рекомендація Res (2007) Комітету Міністрів Ради Європи щодо суспільної відповідальності за вищу освіту і науку.** – Режим доступу : http://www.coe.int/t/dg4/highereducation/News/pub_res_EN.pdf.

Крошка С. А., Ляшенко В. В. Ефективність забезпечення якості спортивно-масової роботи

У статті визначено, що стандарти відіграють важливу роль у розвитку національних та інституційних систем забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. Виокремлено, що якість, хоч її і складно визначити, є здебільшого результатом взаємодії між викладачами, студентами та навчальним середовищем закладу. Приділено увагу внутрішнім стандартам навчального закладу щодо забезпечення якості, зокрема у спортивно-масовій роботі Лисичанського педагогічного коледжу. Акцентовано увагу та тому, що навчальний заклад виробив свою політику щодо забезпечення якості, яка є публічною і складає частину стратегічного менеджменту. Циклова

комісія фізичного виховання розробляє і втілює цю політику через діяльність спортивного клубу «СК ЛПК», залучаючи до цього і зовнішніх стейкхолдерів. Педагогічний коледж забезпечив реалізацію програм та положень «СК ЛПК» таким чином, що заохотив студентів брати активну роль у розвитку освітнього процесу, зокрема у спортивно-масовій роботі.

Ключові слова: якість навчання, стандарти, стейкхолдери, прозорість, спортивно-масова робота, звання, розряди.

Крошка С. А., Ляшенко В. В. Эффективность обеспечения качества спортивно-массовой работы

В статье определено, что стандарты играют важную роль в развитии национальных и институциональных систем обеспечения качества в Европейском пространстве высшего образования. Выделено, что качество, хотя его и сложно определить, является частью и результатом взаимодействия между преподавателями, студентами и учебным заведением. Уделено внимание внутренним стандартам учебного заведения по обеспечению качества, в частности спортивно-массовой работы Лисичанского педколледжа. Учебное заведение выработало свою политику по обеспечению качества, которая является публичной и составляет часть стратегического менеджмента. Цикловая комиссия ФВ разрабатывает и воплощает эту политику через деятельность спортивного клуба «СК ЛПК», привлекая к этому и внешних стейкхолдеров. Педагогический колледж обеспечил реализацию программ и положений «СК ЛПК» таким образом, что стимулировал студентов активно принимать участие в развитии образовательного процесса, в частности в спортивно-массовой работе.

Ключевые слова: качество обучения, стандарты, стейкхолдеры, прозрачность, спортивно-массовая работа, звание, разряды.

Kroshka S., Lyashenko V. The Effectiveness of Ensuring the Quality of Sports and Mass Work

The article states that standards play an important role in the development of national and institutional quality assurance systems in the European Higher Education Area. It is emphasized that quality, although difficult and difficult to determine, is mainly the result of interaction between teachers, students and the educational environment of the institution. Attention was paid to the internal standards of an institution for quality assurance, in particular, in the sports and mass work of the Lisichansk Pedagogical College. The emphasis is also on the fact that the educational institution has developed its policy of quality assurance, which is public and forms part of strategic management. The cyclical commission of physical education develops and embodies this policy through the activities of the sports club "SC LPK", involving both external stakeholders. The pedagogical college provided the implementation of the programs and provisions of "SC LPK" in such a way that it encouraged students to take an active part in the development of the educational process, in particular in sports and mass work. The article

reveals that the educational institution has developed a self-assessment procedure at the level of the cyclic commission of physical education, which allowed to identify the positive aspects of the quality training of students in sports work and problems, to find the best ways to remedy the situation. The Cyclical Commission created an information system to monitor the quality and effectiveness of sports-mass work. The conducted analysis of sports-mass work allows us to conclude that there is a positive dynamics in all spheres of activity of the sports club.

Key words: quality of training, standards, stakeholders, transparency, sports-mass work, titles, grades.

Стаття надійшла до редакції 20.09.2017 р.

Прийнято до друку 24.11.2017 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Савченко С. В.

УДК 378.4(437.6)

А. М. Петрушкова

СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТІ СЛОВАЧЧИНИ

Глобальні тенденції розвитку вищої школи України пов'язані зі збільшенням автономії вищих навчальних закладів – як у визначенні змісту освіти, так і в управлінні діяльністю університету. Впровадження та вдосконалення системи управління якістю є ефективним інструментом підвищення конкурентних переваг ВНЗ на ринку освітніх послуг, підвищення якості навчання та удосконалення навчального процесу. Саме тому, важливо розглянути досвід інших країн щодо управління та забезпечення якості вищої освіти. Враховуючи той факт, що ВНЗ Словаччини пройшли шлях від соціалістичної освітньої системи до системи країн Європейського Союзу, бачимо необхідність розглянути досвід цієї країни.

Останнім часом багато українських вчених проводять дослідницьку роботу з вивчення проблеми якості вищої освіти в європейських країнах. Серед них варто відзначити Ю. Запорожченко, О. Шийка, О. Чорна та ін. Проте питання внутрішньої системи забезпечення якості освіти у вищій школі Словаччини не були предметом дослідження вітчизняних науковців.

Мета – аналіз системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Пряшівському університеті (Словаччина).

Згідно Закону України Про вищу освіту, система внутрішнього забезпечення якості передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і